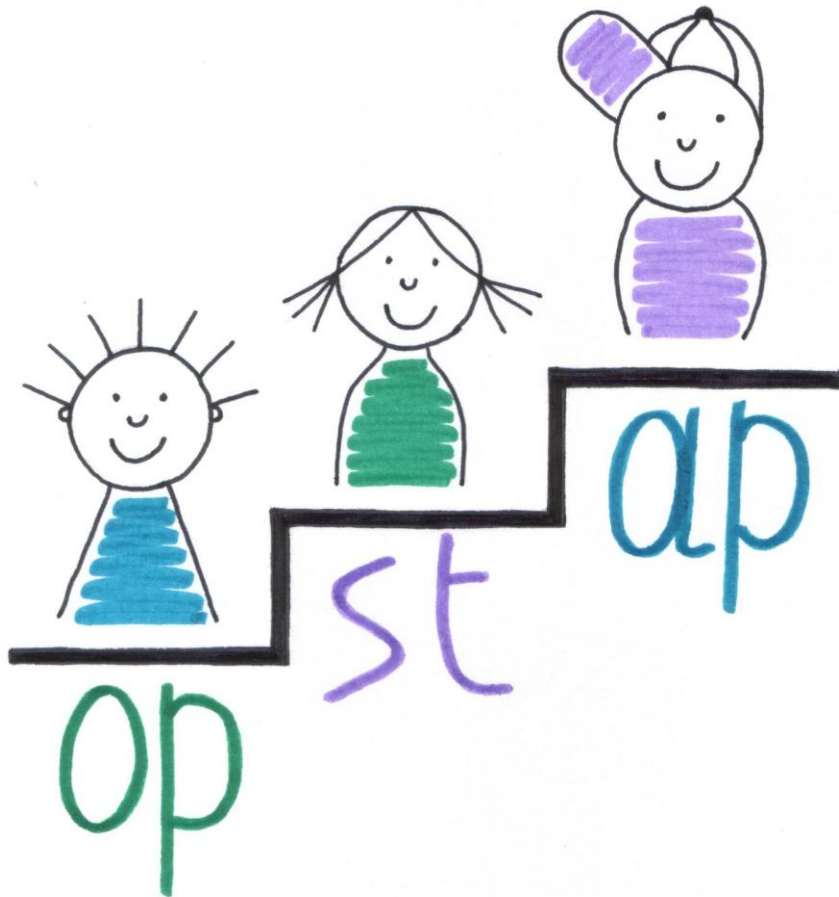

JAARVERSLAG 2012

OpStap
Koolmijnlaan 201
3582 Beringen

Inhoudstafel

1. Algemene voorstelling OpStap

- 1.1 Ontstaan
- 1.2 Werking
- 1.3 Praktische info

2. Werking 2012

- 2.1 Cijfergegevens
 - 2.1.1 aantal kinderen
 - 2.1.2 aantal gezinnen
 - 2.1.3 verwijzers
 - 2.1.4 huisbezoeken
 - 2.1.5 problematieken
 - 2.1.6 samenwerking en verwijzing
- 2.2 Accenten in de werking
 - 2.2.1 Empowerend werken
 - 2.2.2 Taalstimulering
 - 2.2.3 Cultuur
 - 2.2.4 Baby- en kleuterzwemmen
 - 2.2.5 Budgetvriendelijke activiteiten/ gezinsactiviteiten in eigen gemeente

3. Overlegmomenten - vergaderingen

- 3.1 Teamvergadering
- 3.2 Vergadering team pedagogische preventie
- 3.3 Dagelijks bestuur/ algemene vergadering van het LOP
- 3.4 Stuurgroep kleuterbetrokkenheid
- 3.5 Provinciaal steunpunt opvoedingsondersteuning

4. Specifieke samenwerking

4.1 Samenwerking Kind in Nood en Dienst Welzijn

4.2 Samenwerking Kind en Gezin

4.3 Samenwerking OCMW

4.4 Noodopvang/ begeleiding in het CKG

5. Besluit

1. Algemene voorstelling OpStap

1.1. Ontstaan

De werking van OpStap ging van start in juni 2006 en werd mogelijk gemaakt door een samenwerkingsovereenkomst tussen de stad Beringen, PWA Beringen, Lokaal Overlegplatform Beringen en het CGG/LITP vzw (Centrum voor geestelijke gezondheidszorg).

Een breed draagvlak voor deze werking werd geboden door meewerkende organisaties: De Brug, CKG Molenhof, Rode Kruis, Kind en Gezin, CLB, OCMW, Provinciaal steunpunt opvoedingsondersteuning en Integrale Jeugdhulp Vlaanderen.

Bij de start omvat OpStap twee onderscheiden werkingen: het project gezinsondersteuning en het project huistaakbegeleiding.

PWA Beringen nam hierbij de loonkost op zich van een halftijdse maatschappelijk werker voor het gezinsondersteunend project en een halftijdse leerkracht voor het project huistaakbegeleiding, en dit voor een periode van 2 jaar. Huisvestingskosten en logistieke ondersteuning werden gedragen door de stad, coördinatie van de werking gebeurde door het CGG/LITP vzw.

In 2008 wordt de financiering overgenomen door de stad Beringen. Dit werd mogelijk gemaakt via Sif plus gelden. Het gezinsondersteunend project gaat verder onder de naam OpStap en wordt uitgebreid tot een full-time job. Het project huistaakbegeleiding wordt een deelaspect van het nieuw opgerichte Steunpunt Onderwijs en Gezin.

In 2009 werd een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen stad Beringen en het CGG/LITP. Het project wordt uitgevoerd door het CGG/LITP, de stad financiert hiervoor een fulltime maatschappelijk werker. De inhoudelijke sturing gebeurt door het CGG/LITP in samenwerking met Onderwijs en Gezin en het provinciaal steunpunt opvoedingsondersteuning. Beleidsmatig wordt het project opgevolgd door de dienst Cultuur&Onderwijs van de stad Beringen.

Eind 2011 beslist de Stad Beringen omwille van bezuinigingen de samenwerkingsovereenkomst met CGG/LITP stop te zetten. Nieuwe financiering wordt niet gevonden, de werking van OpStap wordt dan ook einde 2012 stopgezet.

1.2. Werking OpStap

OpStap is een preventieve en voorschoolse werking rond ontwikkelingsstimulering en opvoedingsondersteuning.

In een kindvriendelijke en veilige ontmoetingsruimte nemen ouders samen met hun kinderen deel aan leuke activiteiten, wordt er gespeeld, wordt er gepraat, ...

De aangeboden activiteiten ondersteunen de interactie tussen ouder en kind en stimuleren de ontwikkeling (motorisch / sociaal-emotioneel / cognitief / taal).

OpStap richt zich op maatschappelijk kwetsbare ouders samen met hun kindjes van 0 tot 3 jaar, woonachtig in Beringen. Op schoolvrije dagen zijn broertjes en zusjes tot 6 jaar eveneens welkom.

Tijdens de werkingsmomenten zijn ouders samen met andere ouders aanwezig: dit geeft steun, opent mogelijkheden voor gesprek, van mekaar leren, doorbreken van sociale isolatie, ...

Samen bezig zijn vergemakkelijkt ook het stellen van vragen, formuleren van bezorgdheden. Het is de taak van de begeleiding hier alert op in te spelen: zelf opnemen, bundelen en organiseren van een vorming op maat rond een bepaald thema (vb: betekenis van school, schoolkeuze, zindelijkheidsstraining) of toeleiden naar een gepaste dienst, hulpverlening, ...

Meerdere van de deelnemende gezinnen worden geconfronteerd met verschillende problemen zoals armoede, taalproblemen, administratieve vragen, eenzaamheid, relatieproblemen, ... Het wekelijks consultatiemoment door de maatschappelijk werker van Kind in Nood/Sociale ombudsdienst kadert hierin.

In 2012 blijft de werking van OpStap gedurende de eerste zes maanden ongewijzigd. De laatste zes maanden werd de werking van opStap afgebouwd ten voordele van de informele ontmoetingsmomenten op diverse locaties binnen Beringen.

V.Z.W Inzet is de trekkende kracht van de nog verder uit te werken informele ontmoetingsmomenten. Inhoudelijk worden deze ontmoetingsmomenten ondersteund vanuit de werkgroep sociale emotionele ontmoeting van de opvoedingswinkel, Beringen. Als brugfiguur naar de hulpverlening blijft de maatschappelijk werker van Kind in Nood 2 wekelijks aanwezig op de Opstap locatie.

1.3. Praktische informatie

OpStap: Koolmijnlaan 201, 3582 Beringen

Telefoon : 011/35.16.61 of 0484/25.38.60

E-mail : opstap.beringen@hotmail.com

Het project is gehuisvest op de eerste verdieping in het voormalig inkomgebouw van de mijn. Ouders kunnen op verwijzing of op eigen initiatief contact nemen met de werking.

Openingsuren voor de ouders :

Er wordt gewerkt met 2 werkingsgroepen, alle ouders kunnen hierdoor 2 voormiddagen per week deelnemen aan de werking.

In de loop van 2012 werden de werkingsmomenten aangepast in het kader van de opstart van de oudersalons. Tot en met juni 2012 waren er drie openingsmomenten, één hiervan was gemeenschappelijk. Vanaf september 2012 werden er twee openingsmomenten georganiseerd en was de medewerker van OpStap aanwezig op één oudersalon.

-

Personeel:

Van januari 2012 tot en met september 2012 werd de functie van 1 full-time medewerker gesplitst in twee part – time functies. Ann De Middelaer en Tugba Civilek.

Vanaf oktober 2012 was Ann De Middelaer terug fulltime in dienst.

Karolien Morelli : maatschappelijk werker KIN , wekelijks – 2 wekelijks consult voor administratieve problemen en brugfiguur naar KIN en dienst welzijn.

Coördinator:

Andrea Dierckx, psychologe, teamcoördinator kinderteam CGG en Kind in Nood

Pastoor Grausstraat 14 /1 3583 Paal

011/42.49.31

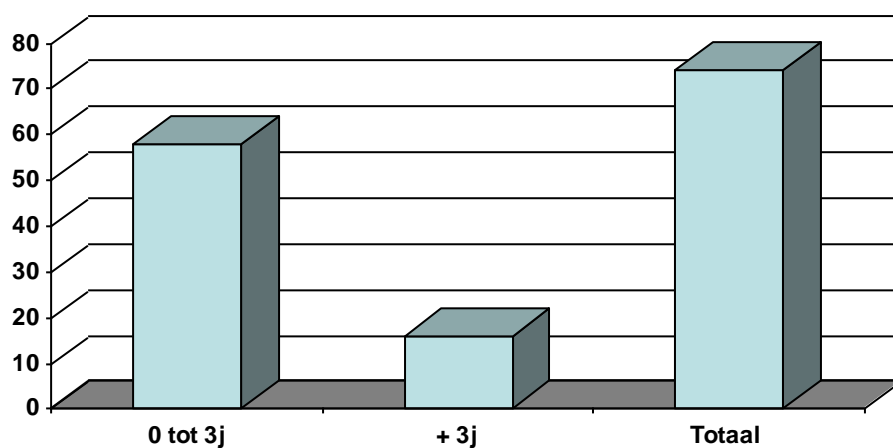
E-mail : a.dierckx@cgglitp.be

2. Algemene voorstelling OpStap

2.1. Cijfergegevens

2.1.1. Jaaroverzicht aantal kinderen die hebben deelgenomen aan de werking

Aantal kinderen die deelgenomen hebben aan de werking in 2012

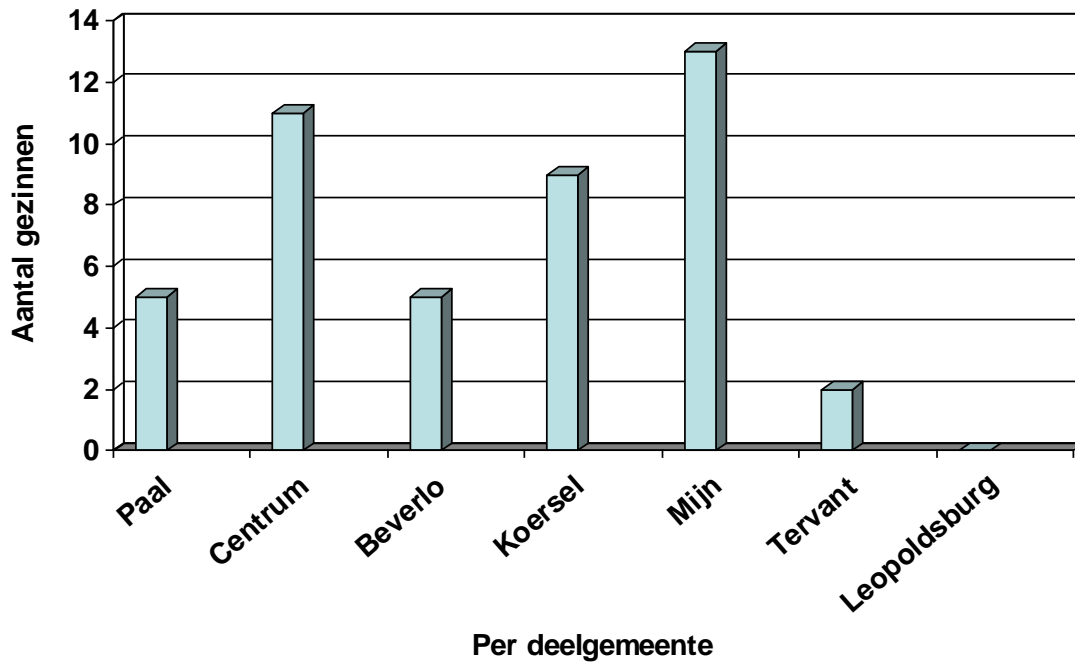

Kinderen per leeftijd	Aantal kinderen 2011	Aantal kinderen 2012
Kinderen 0 tot 3 jaar	58	48
Kinderen + 3 jaar	16	22
Totaal aantal kinderen	74	70

In 2012 hebben 70 kinderen deelgenomen aan de werking waarvan 48 kinderen tussen de 0 en de 3 jaar. 22 kinderen namen deel aan de vakantiewerking.

15 kinderen worden overgedragen naar de werking van Inzet

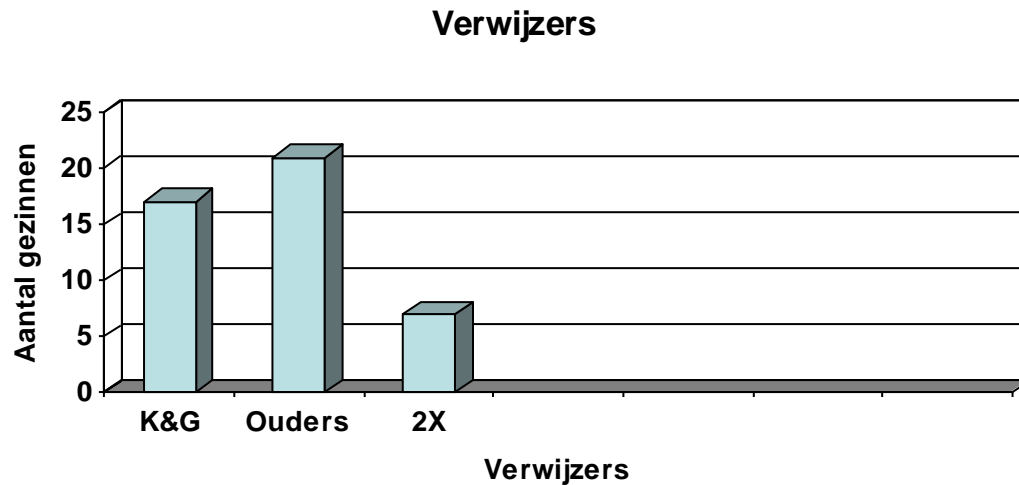
2.1.2. Aantal gezinnen die hebben deelgenomen aan de werking in 2012

Deelgemeente	Aantal gezinnen 2010	Aantal gezinnen 2011	Aantal gezinnen 2012
Paal	3	2	5
Centrum	4	6	11
Beverlo	21	16	5
Koersel	8	13	9
Tervant	1	1	2
Leopoldsburg	1	0	0
Beringen-Mijn	9	11	13
Totaal	47	51	45

Uit bovenstaande cijfers kunnen we afleiden dat het project naambekendheid heeft gekregen buiten de buurt waar onze ontmoetingsruimte is gelegen, nl. Beringen-Mijn.

2.1.3. Verwijzers naar het project OpStap

Verwijzers	Aantal gezinnen 2012
Kind en Gezin	17
Zelf initiatief genomen (starten/terugkomen)	7
Andere ouders	21

Andere ouders zijn 2012 de grootste verwijzer naar project OpStap. Anderzijds zien we een ongeveer een gelijk aantal deelnemers in 2012 die werden aangebracht door Kind en Gezin

2.1.4. Huisbezoeken

Overzicht van de huisbezoeken / gesprekken in 2012

Aanleiding tot een huisbezoek	Aantal 2010	Aantal 2011	Aantal 2012
Huisbezoek i.v.m problemen	238	27	117
Huisbezoek i.v.m aanklampend werk	199	21	49
Huisbezoek na instap school	10	12	25
Huisbezoek i.v.m intakes	14	10	9
Huisbezoek i.v.m activiteiten onderwijs en gezin	15	1	0
Huisbezoek i.v.m. praktische regelingen	0	3	6
Huisbezoek i.v.m vaderactiviteiten	10	0	0
Huisbezoek i.v.m Cursus “functionele schooltaal “	5	0	0
Activiteiten OpStap	34	0	2
Totaal aantal huisbezoeken	525	74	208

2.1.5. Weergave van de problematieken in de gezinnen

Probleemvelden	Gezinnen/ probleemveld 2011	Gezin/ probleemveld 2012
Relatieproblemen	10	16
opvoedingsproblemen	17	21
Psychologische problemen	5	17
Intrafamiliaal geweld	3	7
Leven in illegaliteit	0	1
Inkomen onder de armoedegrens	6	8
Eenzaamheid en isolement	20	24
schoolproblemen	5	6
huisvestingsproblemen	9	12
Verslavingsproblematiek bij één van de ouders	1	1
Taalachterstand ouder	14	26
Taalachterstand kind	4	5
Administratieve problemen	10	16
schulden	12	24
analfabetisme	2	5
gezondheidsproblemen	13	20
werkloosheid	23	31

Weergave van de probleemvelden :

- Relatieproblemen
- Opvoedingsproblemen met één van de kinderen
- Psychologische problemen

- Intrafamiliaal geweld
- Leven in de illegaliteit
- Inkomen onder de armoedegrens
- Eenzaamheid en isolement
- Problemen op school met een van de kinderen
- Problemen met huisvesting
- Verslavingsproblematiek bij één van de ouders
- Uitzitten van een gevangenisstraf door één van de ouders
- Taalachterstand bij één van de ouders
- Taalachterstand bij de kinderen
- Administratieve problemen
- Schulden
- Werkloosheid

Meerdere van onze gezinnen hebben te maken met problemen op verschillende terreinen. Kind en Gezin, onze belangrijkste verwijzing stuurt heel gericht gezinnen door. We merken een toename van gezinnen die onder druk komen door werkloosheid en financiële problemen. Toenemende spanning zet relaties onder druk en vergroot de kans op psychische problemen.

2.1.6. Overzicht van contacten /samenwerking met andere diensten

Organisaties	Aantal gezinnen 2010	Aantal gezinnen 2011	Aantal gezinnen 2012
Abortuscentrum		1	
Advocaat	1	1	4
Ambassade	2	1	0
Arktos	1		0
Basiseducatie	2		4
Dienst bevolking		1	
De Kids	1		2
Dienst opvanggezinnen	2	1	1
De gezinsbond	1		3
De Brug	0		1
CBZJ	1		0
CGG/KIN	4		1
CAW	3	2	0
CLB	0		1
CGG		5	
CKG	1	1	1
Creche	3		4
Davo	0		1
Electriciteitsleverancier	9		15
Gasleverancier	4		12
Gemeentelijke integratiedienst	2		4
Griffie van het vredegerecht	0		1
Huis van het	1		13

Nederlands			
Huisarts	3	3	7
Juridisch spreekuur balie	3	2	0
Juf van de eerste kleuterklas	10		2
Kantonale bouwmaatschappij	3		5
Kinderbijslagfonds	1		5
Kinderarts	5		4
Kind en Gezin	9	6	5
KPC Genk	1		1
Kringloopwinkel	6	2	7
Kinesist	1		0
Lop	2		0
Medisch centrum	7		6
Mutualiteit	2		0
OCMW	7	6	5
Open Hart	1	2	3
Opvoedingswinkel		5	
Ophaling voedselpakket	2		3
Politie	1	2	1
Postorderbedrijf	0		6
Provinciale integratiedienst	1		2
RVA	4	1	5
Sociale ombudsdienst	3	1	
Opvoedingswinkel	2	6	0
Scholen	11		16
Thuiszorg	1		0
VDAB	3	4	0
Vakbond	7	3	9

Vertalen		1	
Voedselbank		2	
Vluchthuis	0		0
Vredegerecht	0		1
Vroege thuisbegeleiding	1	2	0
Watermaatschappij	0		16
Werkgever vader	1		8
Werkwinkel	4		5

Het stimuleren tot vroege kleuterparticipatie is één van onze doelstellingen. Doorverwijzing naar scholen is van groot belang. De ouders attent maken op de start van de inschrijvingsperioden , hen ondersteunen in het contact leggen met scholen en hulp in gebruik maken van de geëigende wijze van inschrijven (elektronisch systeem) is hierbij een belangrijk. element. Voor de kleuterparticipatie werken we nauw samen met het LOP !

Integreren is mee participeren in de maatschappij. Het beheersen van het Nederlands, het vinden en behouden van een job zijn hierin belangrijk . De contacten met Het Huis van het Nederlands , de opleidings- en werk gerelateerde contacten kaderen hierin. Wanneer moeders mee gaan werken worden ze vaak geconfronteerd met het probleem van opvang voor de kinderen.

Een belangrijk aantal tussenkomsten heeft te maken met armoede gerelateerde problemen : nutsvoorzieningen , OCMW , armoede-initiatieven.

Preventief werken en vroeg detecteren van eventuele problematieken bij de ouders en/of de kinderen is belangrijk om ontwikkelingskansen optimaal te kunnen benutten. Er zijn dan ook doorverwijzingen naar de diensten van de welzijnssector, medische sector en hulpverleningssector.

2.2. Inhoudelijke accenten in de werking van 2012

De werking van OpStap is gestart in 2006. Sindsdien hebben we inhoudelijk verschillende aspecten van de werking verdiept. De vaderwerking, de taalstimulering / aanmoedigen van het voorlezen, een culturele activiteit, enz... werden aan de werking toegevoegd in 2009. In 2012 werden deze doelstellingen behouden.

De dagstructuur werd in 2012 niet gewijzigd. De activiteiten die werden aangeboden zijn gevarieerd waardoor alle ontwikkelingsdomeinen van het jonge kind worden gestimuleerd. De inbreng van de ouders hierin is van groot belang.

2.2.1. Empowerend werken met de ouders

OpStap wil in de werking ouders ondersteunen en kansen geven om, vertrekkende vanuit de eigen sterktes, te groeien in zelfwaardegevoel, maatschappelijke integratie en zelfvertrouwen als opvoeder.

We bewerkstelligen dit door :

- Uitgaan van het positieve die elke ouder heeft. Dit wordt bevestigd door de begeleider en de andere ouders die deelnemen aan de groepswerking.
- Uitgaan van leermomenten in de groep. (Leren van elkaar!)
- Uitgaan van de ondersteuning in de groep. (Emotionele en praktische ondersteuning).

Wij zorgen voor een ontmoetingsruimte waar ouders de tijd en de mogelijkheid krijgen om enerzijds de band met hun kind te verstevigen maar anderzijds ook hun persoonlijk netwerk uit te breiden of te versterken.

De rol van de begeleider van de werking OpStap is faciliteren dat zulke groeiprocessen op gang komen / een kans krijgen.

Concreet betekent dit:

- Zorgen dat de mensen zich welkom voelen

- Zorgen voor een huiselijke sfeer
- Omgeving en sfeer scheppen waarin groeiprocessen mogelijk zijn
- Ondersteunen van de groeiprocessen
- Tijd geven aan de ouders, niet te snel resultaat “forceren”.

2.2.2. Taalstimulering

De taalstimulering / het aanmoedigen om zelf voor te lezen werd dit jaar extra benadrukt.

Onze ouders die meestal anderstalig zijn denken vaak onterecht dat een bibliotheek hen niets kan bieden. Veel praten en voorlezen stimuleert de taalontwikkeling en een rijke eerste taal. Kinderen met een rijke eerste taal (moedertaal) leren gemakkelijker een tweede taal.

2.2.3. Uitwerking van de vaderwerking

De belangrijkste doelstelling van de **vaderwerking** is de vaders meer betrekken bij de opvoeding van hun kinderen, de dialoog over opvoeding tussen de ouders bewerkstelligen, bevestigen, vergroten, ... Ervaring leert ons dat vaders, eenmaal aanwezig op een activiteit, erg enthousiast zijn. Het blijft echter een aandachtspunt hen voldoende te betrekken bij de werking en in de opvoeding.

OpStap wens dit te bereiken door :

- De vaders te erkennen in hun functie binnen het gezin.
- Voorwaarden creëren waardoor de vaders aanwezig en betrokken kunnen zijn bij een activiteit (op zondag) of een huisbezoek ('s avonds).
- De moeders overtuigen van de meerwaarde die vaders kunnen bijdragen bij de opvoeding. (Sommige moeders houden zeer strikt vast aan hun rol in verband met de opvoeding)
- Uitnodigen op een persoonlijke manier (vb. uitnodigingen laten maken door de kinderen)

2.2.4. Cultuur

Ouders bewust maken van de vele mogelijkheden en soms niet zo voor de hand liggende activiteiten is één van onze doelstellingen.

Een culturele activiteit heeft meestal een hoge drempel. Door in groep deel te nemen aan zo'n activiteiten willen wij deze drempel verlagen. In de gemeente Beringen is er een goed uitgebouwd programma voor kinderen en gezinnen. Doordat verschillende voorstellingen in samenwerking zijn met de gezinsbond zijn deze voorstellingen ook financieel haalbaar.

2.2.5. Baby- en kleuter zwemmen

Ook in 2012 hebben sommige ouders zich kandidaat gesteld om maandelijks te gaan zwemmen. Deze activiteit gaat door als “extra werkingsmoment” op woensdag.

2.2.6. Budgetvriendelijke activiteiten / aanzetten tot gezinsactiviteiten in eigen gemeente

Ook in 2012 hebben we gebruikt gemaakt van de mooie toeristische plaatsen in Beringen.

Vanuit de groep kregen we het signaal dat het zeer moeilijk is om met een klein budget leuke activiteiten te doen met de kinderen tijdens de zomermaanden. Veel ouders vonden het dan ook een goed idee om op verkenning te gaan in eigen stad. Zo hebben we volgende activiteiten gedaan :

- De mijnterril: wandelen op de mijnterril.
- In Beringen mijn zijn we gaan spelen in het plaatselijke speeltuintje. De gemeente heeft een mooie speeltuin aangelegd met vele mogelijkheden. Grotere kinderen waren aan het voetballen terwijl kleine broer en zus gingen schommelen.
- Boswandeling: In Beringen zijn we in het kader van het thema “herfst” gaan wandelen in het bos vlakbij OpStap.

3. Overlegmomenten / participatie aan vergaderingen

De overlegmomenten zijn in 2012 onveranderd gebleven.

Het is belangrijk op de hoogte te blijven van de noden van de gezinnen en zicht te behouden op de werkingen van andere organisaties in Beringen, Limburg.

3.1. Teamvergadering

Tweemaal per maand wordt er een teamvergadering georganiseerd samen met het CGG en Kind in Nood. De inhoudelijke bespreking van de werking en casusbespreking komen hierin aan bod.

3.2. Vergadering team pedagogische preventie

Het team pedagogische preventie werd omgevormd tot verschillende thematische werkgroepen conform de functies omschreven in het decreet opvoedingsondersteuning. Vanuit deze werkgroep werd het initiatief genomen informele ontmoetingen tussen ouders op diverse plaatsen binnen Beringen uit te bouwen.

3.3. Dagelijks bestuur / algemene vergadering van het LOP

Het is belangrijk voeling te hebben met de acties die vanuit het LOP worden genomen in verband met gelijke kansen in het onderwijs. Tweemaal per jaar vindt deze algemene vergadering plaats.

3.4. Stuurgroep kleuterbetrokkenheid

OpStap neemt deel aan de Stuurgroep kleuterbetrokkenheid, gezien dit inhoudelijk aansluit bij één van de doelstellingen van de werking.

De stuurgroep komt een viertal keer per jaar samen.

3.5. Provinciaal Steunpunt Opvoedingsondersteuning

Steeds meer gemeenten organiseren voorschoolse projecten. Eén maal per maand komen wij op provinciaal niveau samen. We wisselen van mening, brainstormen en krijgen vorming op maat.

4. Samenwerking

4.1. Samenwerking KIND in NOOD en Dienst welzijn

Elke week neemt Karolien Morelli , maatschappelijk werkster binnen Kind in Nood en de dienst welzijn, één uur deel aan de werking. Zij is een brugfiguur voor de ouders naar de dienst welzijn van de stad Beringen en het team van Kind in Nood.

Kansarmoede brengt heel vaak administratieve problemen met zich mee. Mensen weten ook niet altijd goed waar ze recht op hebben. Ondersteuning hierin of een toeleiding naar de Sociale ombudsdienst kan belangrijk zijn.

Vragen rond ontwikkeling, opvoedingsproblemen, ernstige contextproblematiek kan toegeleid worden naar de werking van Kind in Nood. Aangezien Karolien participeert in de werking is de stap naar een hulpvraag in de geestelijke gezondheidszorg kleiner.

4.2. Samenwerking met Kind en Gezin

Door het grote aantal doorverwijzingen van Kind en Gezin hebben we een nauwe samenwerking voor het opvolgen van gezinnen. Overleg, goede communicatie en duidelijke afspraken wie welke taken opneemt binnen de gezinnen is belangrijk.

4.3. Samenwerking met het OCMW

In complexe dossiers zijn vaak verschillende hulpverleners betrokken of is er nood aan het installeren van een ruimer hulpverlenernetwerk. Hiervoor wordt vaak ook beroep gedaan op een Lokaal Clientoverleg. Het is van groot belang dat de verschillende hulpverleners één hulpverleningsplan opstellen. Dit plan moet gedragen worden door de cliënten. De meerwaarde van de deelname van de cliënten is groot.

5. Besluit

In 2012 werden 70 kinderen en 45 gezinnen bereikt. Het werd meteen het laatste werkingsjaar van OpStap. De samenwerkingsovereenkomst tussen de stad Beringen en het CGG/LITP werd omwille van bezuinigingen stopgezet.

In de eerste helft van 2012 kenden we de gewone Opstapwerking. De laatste 6 maanden werd intensief samengewerkt met Vzw IN-Z die vanuit een project in het kader van preventieve gezinsondersteuning (financiering vanuit werk en sociale economie – volksgezondheid en gezin – armoedebestrijding en onderwijs) verder werken met de doelgroep en vooral gaan insteken op informele ontmoetingsmomenten tussen ouders , oudersalons.

Er werd gezorgd voor een vlotte overgang van OpStap naar Inzetje , de verworven expertise werd gedeeld. De nazorg heeft extra aandacht gekregen. Dossiers zijn afgerond en waar nodig werden ouders toegeleid naar andere organisaties.

2006 – 20012 : Het waren boeiende en dynamische jaren waarin we samen met de ouders en diensten betrokken op de doelgroep, op stap zijn gegaan en zo een opstapje realiseerden voor de toekomst.